

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Dan. Stalii Regulae Philosophicae explicatae & Orationes aliquot

Stahl, Daniel

Jenae, 1662

Regula XII. Generum diversorum & non subalternatim positorum, diversae sunt specie differentia: Eorum vero, quae subalternatim posita sunt, nihil prohibet, eas dem esse differentias

urn:nbn:de:bsz:31-102400

ma solum constituit speciem aliquam immediate, quoniam species specialissima infra se aliam speciem non habet) comparatur cum aliqua specie, quam constituit mediate, & ejus respectu generica dicitur. Atque isto modo non recipitur eum specie, sed est quid latius: sicut sensitivum est differentia constitutiva hominis, quam constituit mediante animali, & latius patet, quam homo.

REGULA XII.

Generum diversorum, & non subalternarum positivorum, diversa sunt specie differentia: Eorum vero, quae subalternarum posita sunt, nihil prohibet, easdem esse differentias. Aristoteles in Antepred.

I. Sciendum, genera tribus modis posse dici diversa: I. ut nec unum sub altero, nec utrumque sub uno tertio collocetur. Talia sunt omnia genera diversorum predicamentorum, ut *substantia & quantitas, animal & scientia*, dicunturque non solum genera diversa, sed etiam genere diversa, ut notant *Commentarii in Log. Aristotelis sub nomine Coll. Coniunctorum, falso editi*. II. Ut, licet unum sub altero

alterò non contineatur, ambo tamen contineantur sub tertio aliquò genere; ut *animal & planta*, animal enim non continetur sub plantâ, nec planta sub animali, ambo tamen continentur sub corpore, tanquàm sub genere. III. Ut unum sub alterò contineatur: ut *corpus & animal*.

II. Genera primò modò diversa nullas differentias, neque constitutivas, neque divisivas habent easdem. Sic animalis differentia constitutivæ sunt *corporeum, animatum, sensitivum*; divisivæ *volatile, terrestre, aquatile*. Ista non sunt differentia scientiæ: non enim constituitur scientia per *corporeum, animatum, sensitivum*, nec dividitur per *volatile, terrestre & aquatile*.

III. Inquis: Animal & instrumentum domesticum genera sunt primò modò diversa, quia non ad idè pertinent prædicamentum, easdem tamen habent differentias divisivas. Nam ut habere pedes, & non habere pedes, sunt differentia dividentes animal, sic & instrumentorum domesticorum pedes alia habent, ut lectus, scamnum, &c. alia non habent, ut pelvis.

IV. Sed responsio est facilis. Loquitur enim Aristoteles, & nos cum ipso, de differentiis *specie iisdem vel diversis*. Habere pedes, & non habere pedes, cum dicuntur de

animali
sint diff
specie t
easdem
concept
homine
tia, este
homine
bere pe
de anim
quia pec
nis & eff

V. G
attinet,
supra cir
vel salte
summò g
mal & sp
stitutiva
Quorun
tur sub s
las habe
nes, hab
dem, aff

VI. L
bent eas
ricas, no
tum sunt
commun

ani

animalibus & instrumentis domesticis, licet sint differentia nomine & analogiâ eadem, specie tamen eadem non sunt: oportet enim easdem specie differentias habere eundem conceptum: sicut sentiens, ut prædicatur de homine & leone, est eadem specie differentia, estque unus idemque ejus conceptus in homine & leone; at habere pedes & non habere pedes, non dicuntur eodem conceptu de animalibus & instrumentis domesticis, quia pedes horum non sunt ejusdem rationis & essentia cum pedibus illorum.

V. Genera secundò modò diversa quod attinet, duplicitia ea faciunt *Commentarii supra citati*: Quorundam enim utrumque, vel saltem alterum ponitur immediatè sub summò genere: ut *corpus* & *spiritus*, item *animal* & *spiritus*; & talia nec divisivas nec constitutivas differentias easdè habere dicunt. Quorundam verò utrumque mediatè ponitur sub summò genere; & talia quidem nullas habere differentias dividentes communes, habere tamen aliquas constitutivas easdem, asserunt.

VI. Dicitur *aliquas*, quia non omnes habent easdem. Easdem quidem habent genericas, non specificas; ut *corporeum* & *animatum* sunt differentia constitutiva genericæ, communes animali & plantæ, quæ sunt genera

nera secundò modò diversa. Differentia autem animalis specifica, quæ est *sensitivum*, non competit plantæ; nec differentia specifica plantæ, competit animali.

VII. Rectè hæc, nisi quod alii rectius docere videntur, *generum secundò modo diversorum posse esse interdum easdem etiam differentias divisivas*. Nam animal terrestre, & animal volatile, sunt genera secundò modò diversa, easdem nihilominus habent differentias divisivas. Nam *bipes* & *quadrupes* sunt differentia dividentes animal terrestre, (est enim animalium terrestrium quoddam *bipes*, ut homo quoddam *quadrupes*, ut equus) eadem differentia dividunt etiam animal volatile; nam & volatili quoddam est *bipes*, quoddam *quadrupes*, qualis *gryphus* esse narratur.

IX. Genera tertio modò diversa easdem habent differentias constitutivas & divisivas, eò tamen pacto, ut quotquot constituunt superiora, constituant inferiora, & quotquot dividunt inferiora, dividant etiam superiora; non verò vice versâ. V. g. *animal* & *corpus animatum* sunt genera tertio modò diversa: differentia *corporeum* & *animatum*, quæ constituunt corpus animatum, constituunt etiam animal, animal verò dividitur in rationale & irrationale, in quæ etiam dividitur corpus animatum.

IX. I
differen
stitutiva
ptia & s
men sup
homine
non om
dividun
potest d
animati
X. N
sed dixi
tes infer
generic
animal
animati
rius sim
quadrup
tur etiam
animali
XI. I
per gene
natim p
dum? C
nera pri
posita;
subalter
diversis

IX. Dixi, *non vice versa*: quia non omnes differentia constitutivæ inferioris sunt constitutivæ superioris. Differentia enim propria & specifica constituit inferius, non tamen superius: ut rationale, quod constituit hominem, non constituit animal. Similiter non omnes differentia dividentes superius dividunt inferius: ut corpus dividitur in *animatum & inanimatum*, animal verò non ita potest dividi, nullum siquidem animal est inanimatum.

X. Non dixi §. *praced.* nullæ differentia, sed dixi, *non omnes*. Aliquæ enim constituentes inferius, constituunt superius. Tales sunt genericæ: sicut *materiale*, quod constituit ita animal, ut constituat prius corpus, & corpus animatum. Aliquæ etiam dividentes superius simul dividunt inferius: sicut per *bipes & quadrupes*, in quæ animal dividitur, dividitur etiam animal terrestre, quod est inferius animali.

XI. Re ipsâ sic explicatâ, quæritur, *quid per genera subalternatim posita, & non subalternatim posita, in verbis Philosophi sit intelligendum?* Certum & extra controversiam est, genera primò modò diversa, esse subalternatim posita, genera verò tertio modò diversa, esse subalternatim posita. Sed de secundò modò diversis est dubitatio. Quidam, inter quos

Titelmannus *Lib. II. consid. Dial. Cap. XIV.*
comprehendunt non sub subalternatim po-
sitis.

XII. Verùm nos contra sic argumenta-
mur:

Genera non subalternatim posita non
possunt habere easdem differentias.

At genera secundò modò diversa possunt
habere easdem differentias.

E. non sunt genera non subalternatim
posita.

Major probatur, quia eùm Aristoteles in
priori Regulæ parte asserat, genera, quæ non
sunt subalternatim posita, habere diversas
differentias, in posteriori autem dicat, nihil
obstare quò minus ea, quæ subalternatim
posita sunt, habeant easdem, apertè signifi-
cat, genera, de quibus agit in priori parte
nempe quæ dicuntur non subalternatim po-
sita, non posse habere easdem: aliàs nullum
constitueret discrimen inter genera, quæ
priori, & quæ posteriori Regulæ parte con-
tinentur. Minor manifesta est ex §. VI. &
VII.

XIII. Patet hinc, generâ secundò modò di-
versâ comprehendi sub subalternatim po-
sitis. Si enim non sunt non subalternatim po-
sita, E. sunt subalternatim posita, quia inter
subalternatim posita, & inter non subalter-
natim

natim p
spicuum
posita s
tertiò.
subalter
unum s
tantum
Estque
manife

C Un
de
in diffe
tialis a
conven
Partiur
Regula
namus.

Defi

I. O
qui def

natim